

Совединия болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

Өртээ 2 көп.

Совет Социалисттик Республикаларның Эвилелиниң
Дээди Советиниң Президиумунуң төлээлтегиниң ёзугаар
Д. БРЕЖНЕВ.

Керээни 1966 чылдың январь 15-те Улай-Баторга ус бүрүзүн-не орус болгаш моол дылга ийи хуу кыдыр кылган, ылчаарга ийи хуунун кайызы-даа бир дөңей күштүг.

СЭКП ТК-нын Президиумунун кезигүү, СЭКП ТК-нын секретары А. Н. Шелепия баштадыр Вьетнамын Демократтыг Республиказынга чораан Совет Эвиелелиннн төлээлери база ол-ла самолёт-биле чедип келген.

ССРЭ-нин чыңаз Афганистандын премьер-министри Мухаммед Ханжун Мейманталлы албанын аян-чорун кылып, Совет Эвилелинге келди деп чалаан. Ол чыңазга өөрү четтиришининде хүлүзө алынган. Ол премьер-министр Совет Эвилелинге бо чыңалы, февраль бирде келип тайында дугуруга четирилди.

(CETA).

УЛУГ БЕЛЕКТИГ УЖУРАЖЫР

Ажыл-агынның септасе чогуур 11 тракторунун 8-зи ам белен болу берген. Арткан 3 тракторну февраль 1-ге чедир доор хулзаггени елар алганнар. 10 андагынын септасе, Илимлер септелгенин бурун досомны — колхозчуларны ерткен. Дон-гак Амыр-оол, Саая Маазыр-оол, Николай Хошумчу баштасан мурнакчы механизаторлар шалычык ажилдап турар.

MART 1-DE DOOZAR

«Мажетей» совхозтун Кара-Булуң салбырында бригадир жигердүү П. Ермеловке уафаттан соңтоңкерлер бригадасы СЭМП-нің ХХНН сыздыгынын чедишкисинин ужурамыр дээш көчүт туттунуу аныдал турар. Ам үздө 11 трантор, 3 саяла, 60 ажыг иликр, 6 лүшлүник, 18 андасын шуут бөлөн болган.

Ам 9 трактор артнан. Оларны март айга чедир септеп дөзар
дзэш механизаторлар ажылдап турар.

«УТРА 25 ЧЫН» совхозтун
рыскан салбырынын он беш ин-
ки составтыг бызакчылар эве-
ну Ал-Хемге турган инек кажазы-
н бузуп, сөөртүп эгилгеш,
рыскан сүт-бараан фермазында
дүгүп, оон ханаларын салып
роскан.

бригаданын кышталарында с
тен, сааян сөөгүртүзгө түзү
Чоокку үгө чедир 233 тон
сиген, 150 тонна сааян чед
тигген. Трактористер Сырбы
Миячир-оол, Б. Кызыл-оол,
Доку-оол мал чөмчөрүн сөө
таазы-биле хүн бүрүдө каш-
рейсти кылып, малчыларын
күзөңгү залчылары болуп т
дар.

№ 62 механизастаттыгын кө-
чүрүр колоннанын Туран-
а ажалда туур туугу отряды
рткен үеин иштинде белик бү-
үрүктүдү ажалда, 10 аал
шты туртаар бир бажыны
жылгалга кириген.

Ычангам туугуларын бө-
лөк болур ол ца бажыне төс
г-бүлө көчүр кириген. Оол ар-
тан бир квартираныга эминин
туугулар консулдиаты ажал-

двар. Хорайкына туулганы
чоок черге эмнедир аралгыт
дур. Бригаданын кезиштине
ленинградчылары болгаш мост
вачылары изим-биле леткин
шпаан, туугат материаларын ка
наар талазы-биле бедиткен с
пидалистиг хүлээлгени алганын
Соруутан чедип алырда, би
орулга-чарылгаже кирери ту
лда дээрзин олар чугаалып к
геннер.

КАЛБАК ЭКРАННЫ ТУРГУСКАН

Бодээ черге кино көрүлгөнүн көзүдөтүшпашаан, чаа дерилгер-биле клубтары долу ханды-дарын барыны-хемчикчилер негеп, боттарынын күзелин илеретип турганнар. Сөөлгу үедэ элээн чаартылгалар болган. Районнуун култуура бажынында калбак экинчилер тудум кинону тудускан.

«Шекпээр» советтун төвү болгаш Аянгаты салбырга ба-
ла ыдыг калбак экранныг ки-
ну бо чылын аядарын план-
турар.

Хойжунун чүткүлү

Монгуш Таан-оол — «Чыраа-Ба-
жы» совхозтун Хорум-Даг салбыры-
нын хойжуу. Оол кодынчыла ситен,
сазан белен болгаш четчир. Ол бо-
дун кужу-биле 15 тонна ситенни
бетлектэн. Хойуңч чем-биле ханды-
рылгазы эки. Чеден беш кой төрөө-
нөө 79 хураган менди алдыганы.

Эрткен чылын Монгуш чүс той-
дан-на 109 хураганы, хой бүрүзү-
н 2,4 кг дукту алган, ычтанаш
бо талазы-биле ол хүлээлгени ажыр
күүсеткен. Чаа ажил-агы чылында
тойжу Таан-оол моон-даа артык че-
диншкенинг болур дээш кызымак
ажылдап турар.

СОВЕТ-МООЛ КАДЫ КЫЛГАН ДЫҢНАДЫГ

чыны К. Т. Мазуров, СЭКП ТК-нын секретары Ю. В. Андропов, СЭКП ТК-нын жектигуну, ССРЗ-нын Даштын херектер министри А. А. Громыко, СЭКП ТК-нын жектигуну, ССРЗ-нын мамгала министри, Совет Замленини Мамгала П. Я. Малиновский, СЭКП ТК-нын жектигунуе камгала, СЭКП ТК-нын кидис орелектиженин оралачыны М. А. Полехин. СЭКП-нын Топ ревизия комиссариатынын жектигуну, СЭКП Балмы окомкутун бири секретары Б. Б. Горозовичко, Казакстанинин БП ТК-нын жектигунуе калди

МАР-нын Министрлер Чөвүлүшүнүн Даргазынын оралкычызы Д. Майаар, МАРП ТК-зынын кежигүгү, МАР-нын Министрлер Чөвүлүшүнүн Даргазынын оралкычызы, МАР-нын Күрпаланынын даргазы Т. Рагча, МАРП ТК-зынын кежигүгү, МАР-нын Министрлер Чөвүлүшүнүн Даргазынын оралкычызы болган Министрлер Чөвүлүшүнүн экономиканы калы ажылдагышта талашы-биле Күрүнө комитетинин даргазы Д. Гомбожаа, МАР-нын Даштыкы черектер министри М. Дугарсунор, МАРП ТК-зынын кежигүгү, Гуус армиязынын черектеринин талашы-биле министр, генерал-полковник Я. Лаагастран, МАРП ТК-зынын кежигүгү, МАР-нын ССР-де азияны Илүүсүнтүгү

Марксизм-ленинизмнің, социалисттик интернационализминин, бүгүндөгү эргениш, бот-бугунун иштики лектеркине толгарлашпасты, бот-бугуна ак сеткилдиги акы-уяму узалажылганын, эш-туурууну теким-тезинин болгаш лашы-буру талазын калы ажылдажылганын принциптеринге узимделетинген акы-уяму, напыйлаар совет-момо харылаалар чедимкинини жогжуру, ургучулуп туурагын ийи талаалар кууелин аажок танып туураын баса катп балыткыч.

Экономиктик болгаш эртем-техникти калы ажылдажылганын чагый уру-тунелерин семелгелеш, талаал болза, бот калы ажылдажылганын

Керейдин бозаш туугарууганын күштүгү туузсуз 1966 чыла доостурун барымдалааш, аю докүмө тилерде чарлаан ачис сорулганын бозаш принциптерге боттарынын пынчынын бадтыкаарын кузешинин баша бугу талалы калы ашылдыкылаанын тай чылгыг туругулазын барымдалаш, талалар даразымша 20 чыла нийлар, калы ашылдыкыла бозаш бот-бугуна туузалыкыга уугаимша чалы Керейге ат салганар.

1965 чылын апрель 19-та совет моол калы кылган дынналыгы айтканы делегейде болушунунар жугулушенин үнөлүшенин бүрүтү биле багытаттыгытанын ийи талалар жемгелгэн.

Совет Эмелиди болгаш Моод Арат
Республикада башта вьетнам улуска
уур Каттышкаан Штаттаринин дээр-
теги дайыны 1954 чылдын Женев
дугурдуулааларын каржызы-биле
ураанни база чугале Мурувчу-
Азияга авес, харын база буту де-
дегейге тайынгага шыгынны айыыл
кылдыр шийтпирлиг буруу шаан
турар.

Империалисттик агрессияга уур
демисеге эржек чугула дузалал-
чыны болгаш дегинченин алы-дуума
социалисттик чурт — Вьетнамны
Демократия Республиказыга моюн
сонгаар-ла кыргузунинге боттары-
нын белегин талалар балыткан ту-
гар.

Совет Эмелиди болгаш Моод Арат

идализмге, колониализмге болгон неоклониализмге узур демонияга туркундун Индонезияны тайаир дээр реакция болгон империализм куштеринин орадажыкынкынары биле холбаштыр дувурзанын иазергилеп, Индонезиянын Коммунист партиясына узур реакцияны чорухун турар дериин узулдегилерин шпиритизин бурру шаап турар.

Тайаванын хостаз даш кыдат улустун чептуг демониягы боттарыны дегкин турар дуагын талала база катан мезгелен, КНО-дан чакышчы бадукту сымырык уйдурер болгон КВУ-нун ол организмиаа дувум баугазар эргелерин катан тургузар даш база катан саналлап турар.

1965 чылдын декабрь 21-ги КУДР-нун чазанын япон-мурнуу-көрөй керэзин шийтпирлиг буруу шаап турар межелеллиге Совет Эвилели болгаш Моол Арат Республика буруну-биле каттыжып турар.

Совет чакырткы инициативасын
Экугар КНО-нун Бол Асамблеясы
нын XX сессиясыга хулаас алганы
курмелеринг иштиг херектеринг
доглашлагынын бодуруш база
оларнын хазарышлас чорун бол-
гаш тускай догунаашкынын камта-
лау дугунага декларацияны бы-
жы-биле сагыры амгы байдалла-
р доугу дугурудузугу болуп турар
дугурун иш догулау сенин туска

Совет Эмгекчилер болгаш Молд Арат Республика колонизацияны болгаш неолонизацияны оон хукирлерини болгаш илерээшкиннери-биле калы динитиргил буруу шаап, боттарыны хосталгав дээш, экономика болгаш политика талалы-биле хамаарышпас чорукту, боттагыны тускай догунаашкыны чедип алыр болгаш быжыгалар дээш човут демисиди чорулуп турар Азия, Африка болгаш Латин Американы бугу туртары болгаш улустары-биле ап-сеткил каттыгыртылганын, сагым-сеткенин изенгедей турар.

(Төнчүзү 2-ги арында).

Совет Эвилелинин партия-казак төлөөлөрүнүн Моол Арат Республикага барып чоранынын дугайында совет-моол кады кылган дыңнадыг

(Тенчүү. Эгези 1-ги арымда).

Мурнуу Родениянын хоозун хамаарышпас чорун Ии Смиттин бөлүгүнүн чарлаанын, национда болгаш социал хосталымдыкка чуртун африка чоңунун чарынамас өргөлүн каржыла-биле дорамчылаанын талалар шынгы буруу шап турар. Ол дурмул баугаар өсөс хеделишкени болза, Мурнуу-Африка Республиканы хевиринин расиси өз-чурмун, нарынни эвилелинге үндөйлөтөт, Мурнуу Африкага колониализм бектээшкенин организастаар дээр империализм куштерин кемниг боттарынын бодалын олар илергей-дээр.

Талаларнын бодалы-биле алырга, делегейин амгы байдалында колониализм болгаш неоклониализм ил бурун ууткаар дээр, империализм агрессияга уаур, өскө куру-недерин иштики херектеринге холгаарлаадыгы уаур, тайбың болгаш дөшөлгө дээр демиселде чугула фактор болза Азия, Африка болгаш Латин Америка улустарынын эпсеткил каттыштырылганын, оларын делегейин бүгү антимпериализм куштери-биле сырый каттыштыры-ры болуп турар.

Совет Эвилели болгаш Моол Арат Республика Азия, Африка болгаш Латин Америка улустарынын эпсеткил каттыштырылганын бирги конференцияла үстүнө айткан сору-галарын ботталдырыны чугула үе болуп демделеттинген деп санап база хей-ниитиниң калба-биле төлөөлөттинген шулганынын шипти-рлерин боттарынын бүгү дөшкүп турар дугайын делегейдеп турар.

Барыны Германиянын башкарыкчы бөлүктөрүнүн дөп турары алаан-накчы болгаш милитарисч политик-казы, оларын адролуг чепсекти холга алып дээр соксавай турар оралжышкынына болгаш Европанын политиктиг чуртун үсеплөөр дээр негеделери Европада тайбыңга болгаш айымал чок чорукка шыг-гы айымал болуп турар деп, Совет Эвилели болгаш Моол Арат Рес-публика санап турар. Барыны Гер-манияда империализмниң эң реак-сылыг болгаш эң дайызырак отря-ды АКШ-тын, өскө-дээ барыны та-лакы чамдык чурттарын эскерме-мисчи куштери-биле эвилележиң алгаш, делегей амдыралычче улам кызымаккайы-биле шургуу турар. Ол байдалдарда онза серемчилел илергейлери эргежок чугула, база эргежок чугула таварылгада агрес-сияны баш бурунгаар сагындырар болгаш социалист курунедерин айымал чок чорун хандырар талазы-биле чогуур хемчеглерин алыры чугула.

Немец черде тайбыннын болгаш социализмниң чөлөгиниң болуп тур-тур Герман Демократтыг Республика-биле акы-дунма эп-сеткил каттыш-тырылганын Совет Эвилели болгаш МАР алергейлен турар. Европада айымал чок чорукту хандырар болгаш Европада боттут турар байдалга үндөйлөтөт, герман айтырымын тайбын шиптирлерин чеди алып со-руда-биле амыктыг хемчеглерин алдырыны эргежок чугулазын тала-лар демделгезин.

Чепсегеленишкенин бүгү-ниити болгаш бүгү дүжүр дугайында дугуржулганын чеди алдырычче, чепсегеленишкенин өндөрө бүдүрерия

Коммунист өг-бүлө

Ондр Ажыны өг-бүлөсү—ком-мунистер. Олар он чыл иштинде кол-хоотун шээр мал ажылдында ажал-дап келгеш, өз үенин дургунда 5 муң ажыг хураганы менди ал, өс-туртуп берген. А эртен чылын хой-жү өг-бүлө 440 хондан төрөн 440 хураганы менди доруктуруп, хой бургузунен 3 кг дукту кырып ал-гаш, 10 тонна ситенин кезип, кыш-таан кышка эки белеткеп алган. Кы-зымак куш-ажымы дээр негедде төлөвр кылдыр 6 хураган-биле шап-наткан. Ам олар Жанов аттыг хол-хотун Кара-Булузда кыштаанда куш-кыштап турар. Төрөн чык ажыг хоюнун оолдары менди доруктур тур-рар.

С. НАМЧАН.

Улау-Хем район.

Партиянын политиказын, оң ай-тымыштарын болгаш шиптир-лерин амдыралга чорудар дээр контроль, амык-херектиң күсөд-ленин организастаар партияны уду-ругуламын депкиңиң чыгышына чары-баа демде болур. Күсөдленин кы-наарын Ваадыр Илчи Ленин кадрларын шипин амыры-биле чег-релештир бүгү организастык амык-ды үндөшүн кылдыр санап чорая-ны билиндир болгай. «Кижилерин хыналар болгаш амык-херектиң херек кырында күсөдленин хыналар, ам бүгү амыктын, бүгү политика-нын үндөшүн мида, база катан ми-да, чугаа мида—деп. В. И. Ленин чугаалаан.

СЭПК ТК-нын март болгаш сен-тябрь пленумдарынын шиптирле-рин план баугаар болгаш малай ку-сөдлери организастаар ам үеде коммунист тургузушкунун бүгү херектиң чедишкенин болурун-га бирги черегин ужу-дугаалык. Ол чорук партия организастаары-нын масаалар ортузунда чүткү-дүг болгаш күсөд-соруулаадыг амы-лынан, кадрларын шипин алырын-дан болгаш күсөдленин хыналар-зынан дык хамаларжар.

Узучу контрольдун системасын уаур ролюду ойнаар хулаагелел, эвилелденген республикаларын Компартияларын ТК-лар, пар-

Партийжи амыдырал

В. И. Ленинниң үндөйлөт-тур-гусканы Совет Эвилелиниң Комму-нист партиянын Уставында пар-тиянын иштики демократизм, ком-мунистерниң илдепкейин болгаш бот-ажыл-чорудулгалыг чорун, шугум-чулелди болгаш бот-шугумчулелди бүгү тала-биле хөгжүдериң чайгы-лыш чокка сагырын, бүгү комму-нистерниң бедик медерелдиг, сагыл-га-чурмунуг болурун айткан. Ын-чангаш кайда-ла партия-жиги-орган-изастыг болгаш политика-жиги-орган-изастыг бедик денделде тургустунган, кайда-ла партия организастаары-нын куштерин шын таарыштыр тур-гускан болдур, кыда көскү чедиш-кинер бар деп чүе билдинир дээр-ин конференциянын төлөөлери чуга-лап турганнар.

«Сут-Хөд» совхозта партия ор-ганизацциясы (секретары Ш. Ондр) болгаш амыктын дөшкү бол-гаш арга-биле чорударыңче эки у-лаандырып, чамдык чедишкенин чеди алган. Паркомун амык пла-ны ай санында тургузуп, партия өгө организастаарынын секретары-ларын илдепкейин дынап тур-арын чачыл болдурган. Квартал санында совхозтун бүгү коммуни-стеринин нити хурамын эрттирип, анаа совхоз бүдүрүлгезинин чугула айтырыгдарын чугаалап келген. Партия организастаары коммуни-стерни амык-агынын харылаалгын черлеринде таарыштыр тургускан, коммунист бургузун партияны дээр-ганы берген. Бригадалар болгаш фермаларда партия ботуктери ажал-дап турар. Парком сөөлү үеде хей-ниити организастаары-биле амык-ды элөөн эжижиткен. Чурткачы чоңун ортузунда лекция пропаган-дизм болгаш беселелерин багай өсөс организастаан. Социалист чарыштын түндөдериң ай санында үн-дүрүп, тускай бөлөтөнгөргө би-

жөөш, фермаларже, бригадаларже, ко-даннарже таарып турар. Ол ышкаш коммунистерни болгаш паркомун хураалдарына перспективтиг айты-рылгалаа, хулаап ап, оон чогуур түндөдериң үндүрүп, күсөдленин хыналарын үргүлчү чорудуп турар. Ажылга болгаш амык-агында комму-нистер боттарынын хуу үлөгөр-чи-жөөн көргүзүп турар аларган. Чи-жек кылдыр коммунистер хойжу Ор-жак Самбыл-Норбу түс хойга онза-тыр 114 хураганын, саяны Хоа-лыг Шондайты ботунга быжыткан инек бургузунен 2424 литр сүттү алганын айтыр-га-ла четчир.

Партия өгө организастаарынын кушенишкенин амык халас бар-баан. Совхоз 1964 чылда хожудан-гай амык-агы турган болза 1965 чылда муракчыларын одурунче кирип, курунеге тараа сазарын 3 ка-лат улагаттырган, эт сазар планын 103 хуу, дуктуун—105 хуу, сүттүн 135,9 хуу күсөдип, үзенин дору-зугаа берген, мал чегин четчир санын бекеткен, 190 муң рубль орулгалыг болган. Партия райком-ун, райкусумун болгаш СЭПК обкомунун, Министрлер Чөвүлгө-нин шипин чорур 5 кымыл ту-гарын ол совхоз тууду турар.

Ол ышкаш чоңун културлуг амык-агынын талазы-биле элөөн амык-агы «Большевик» болгаш Партиянын ХХП съездин аттыг кол-хоотар кылды чорутканнар.

Районун партия организастаары амык чоңун куш амык-агынын планын онзалгаларын күсөд-иринче улаандырып келгенин түн-дөдериң, чамдык чедишкенин чеди алдыган. 1965 чылда курунеге

халылаарыңа чачыккан. Чолура-ның чурткачыларынын негеделин баугаар фермага амык атчезказын тургускан, кадрларын, саяныларга көжөр кинону организастаан.

1963 чылдын март 3-те болуп эркен чер-чер Советтеринин сонгу-лазында база катан көдө Советтин депутатына сонгуттурган. Депу-ттын амык-чорудулгалынын талазы-биле арга-дуржулга чоруту байып, сонгукчулар-биле харылааа быжыгып эгелден. Хоалыг Сасык-ооловнын инициативасы-биле Шарлада № 3 бот-оругла-чарыгалыг хойжу бри-галанын төүнегэ электростанцияны бажынын туттурган сонда, Илчигин лампочказы чайнай бер-ген. Ында кызыл булун, чунар ба-жын база туттунган.

Депутат дүлөзгезин күсөдирин-ден ачыла Хоалыг Сасык-оолов хей-ниитиниң амык-агы илдепкей-лиг чорун көргүзүп турар. Ол көдө клуб чөвүлгенин кезигүчү, уран чүүл болгумунун кирдиктиң. Кол-хоот херэженин чөвүлгенин кезигүүнери биле комсомол органи-зациязына дайып алгаш, улау амык-ды чорудуп келген. Херэженин ортузунда шакки маргалаанын организастап, херэженин аман-дын чөм кылырыңа, хей быжыгына өөрдүп, байлак арга-сумени берип, бо ажылды деткип турар. Хей-ни-итин депутат не бодунун билин бе-дилди алып дээр кезежэи шоколон-б-ты кылазында өөренип турар. Эртен чылдын март 14-те болуп эркен чер-чер Советтеринге сонгулаа Ийе көдө Советке сонгулаа тала-зы-биле № 9 сонгулаа округунун сонгукчуларын бир үн-биле база ка-лат депутатка сонган. Депутаттын деткимче-биле колхоотун ороор шедеринче суг аксыр сумунун кылдырган, ийи чуртталга бажына-рын шалазы, кладовкалар кыл-дыган.

Көдө Совет депутаты Хоалыг Сасык-оолова Дуктугун сонгук-чуларынын негедде, хомудаларына дынаптыр болгаш саягы човангыр чорун үнелер көрбөс аргажок. Чө-биле быжыг харылаады болуп, өс-келерге үлөгөдир, макталгалыг де-путатка куш-ажымын чедишкенин кузеп каары өөрчүгү.

О. АРАЧЧА.

Чер-черге практиктиг дузаны көргү-дөр, үстүнө турар партия органи-зацияларынын мурунга коммуни-стер масаалаларын мурунуг партия комитеттериниң үргүлчү өт-чөтүгү болуру, информацияларын, шугумчулелдиг сагындырыларын чамал саяаларын, амыкчы чо-нарнык чагаларын болгаш билди-ришкенин, паралаа медээлери кичээлгей болгаш боттоту то-дары көөрү ышкаш миды хевир-лерин дугайында чоруп турар-дык. Администрациянын амык-агы амык-чорудулгалы контрольдар өргөн ботталдыр талазы-биле партия өгө организастаарынын комиссияларына доктаама дүз-лажыры эргежок чугула.

Күсөдленин контролдари бол-гаш организастаары—чамдык ай болгаш чарылаа чорудулга-дыр, практиктиг амык-дыр, ол амык-дык соруулаа болза планир-мын, хулаап алдыган шиптирлерин болгаш хулаагелерин чедишкенин күсөдленин хандырар, бүгү амык-агыларын боттарына бол-

Партиянын район конференциялары Партийжи-организастыг ажылды улам күштелдирер

сүт сазар планын 110,5 хуу, дук-туун—111,6 хуу, тараанын—110 хуу, өлүктүүн—230 хуу, үлөтүр бүдүрүлгелери нити продукция бу-дурер талазы-биле планын 105,3 хуу күсөткен.

Оон-биле чергелештир улус амык-агынын болгаш култура тургу-зушкунунун бүгү-үе амык-агы партия организастаарынын толугай удуругулазын, анаа коммунистерниң ролюн кошок хандырганы конфе-ренцияла илерөөн. Оон чылдагыны-биле чамдык талазын четтестер тыттын келтирген. «Большевик» колхоот амык-агы хандырылга болгаш култура-масалыг амык-агы акы-дээ тургустунган болза, ону кол-хоотун мурунда салдыган амык-агы соругаларын күсөдиринче у-лаандырып келген. Районун үлөт-пур комбинадына, хомур сал раз-резинде куш-ажымын механизаста-рын багай организастаан. Мал, чер ажылынын тускай эртеменгилери кес-кү ролюд ойнавай, бүдүрүлгени болгаш куш-ажымын баугар ор-ганизацциялары болбайн келгенер.

Кижини кижиздир чорук—партиянын херээ—деп, «Сут-Хөд» совхозтан төлө хойжу өткөк-оол чугаалазын, мычарла уламчылаан. — Ону чорударда куш-ажыл дөшкү-дү кылыр апар. Ычанган кан-дыг-даа амык-агы эжиждерде, партия-нык идеолоттук болгаш организастык амык-агынын күсөдирин, коммуни-стерин онзалган амык-агы хары-салганын бекдир ужурут. Бо тала-зы-биле бисте амык-агы ам-дээ чеп-сеге. Бисте амык кылбас кижилер бар-дыр. Олар чүвүн-биле амык-агы чорур деп? Дөргүл-төдөдериң азыралы-биле, оорларын арга-биле

болбайн канчаар. Ындыг кижилерге кижилер куш-биле, нитинин өнү-чөргөнгө-биле халас амык-агы ар-ганы бербес ужурут бис. Оларны куш-ажыл кылырыңа албап, арын-нур чогуу сойлааар херек. Чүгө мычан бистин дымжымы ханар, ажы-лымы шуулаар, партия организастаарынын ат-алдары бекдир.

Партия райкомунун секретары эш Салчак санап бергеш, идеология амык-агында бар четтестерге доктааган. — Партиянын идеология амык-агы чо-нун ортузунда күсөдиринче тудум-на оларын идея талазы-биле де-нели бекдир, амык-агы соругаларын күсөдиринче илдепкей ула-дыр болгай. Ынчаарга Ленин аттыг, «Искра» колхоотарда, «Тыва» сов-хоз, районун үлөтүр комбинадында кижизидилгел амык-агы кошок тургусканын коммуни-стерин талазынан аргаалаар (чам-дыкта болгөлөжип алгаш) чоруктар турган болгай. Ол болза, партия ху-рааларына кижизидилгел амык-агы чугаалапшай, амык-агыгже сундуккаш, партияны кижизидил-гел амык-агы чорук кичээлгеин саз-бан деп чүвени багыттык турар-дыр. Оон ужурунда куруне мурун-та планын күсөтсө, орулга чок амык-агы байдалга чедирген болгай. Мур-нунда дээр амык-агыларын бид-рээ турган «Искра» колхоз ха-мыктын доразы болуп турар, а «Чы-раа-Бажы» совхоз сөөлүгү чы-ларда орулга чок амык-агы келген.

Ажыл-агыларда бар четтестерин үнүп кээп турар чылдагаларын, оларын калыг куруларларын бол-гаш аргааларын амык-агы тургаш чай-ладип болурунга санап бергенер-оо.

О. СУВАННИ

Чоннун айбычызы

Өскөн, төрөн чери Шом-Шумун чараан капшадарынан анык ө-бүлө Хемикти кезир көшкөш, ын-чан 40 өргөдөн тургустунган Чөв-Хемикте амык Ленин аттыг колхо-ка 1951 чылда кирген. Коллектив-тиг амык-агыга тура-соруугу анык өг-бүлөниң элери Хоалыг Байыр-оол болгаш Дуктуг олар кол-хоотарын каттыштырган хорегиң-де эки-тура-биле ийи бызалыг инек, үш айт, үжөн амык шээр ма-дык немей кигергенер. Сонуг, муру-нуг көшкөн өлгөдирин колхозка не-межиң кээп турарыңа олар чор-гааларын, нитиниң амык-агынын-га колхозташын киргенер. Ынча-анда чамдык-ла бажын турган.

Дуктугун алаа Байыр-оол тууду бригадалыңа, а боду туудуларга поварлап, колхозка куш-ажымын ы-чаар эгелденер. Колхоз контрозын, тараа склады ол-ла чылдын чайы-нында тууду дооскан. Чыл келген тууду-на сууртун тууду калбарып, чуртталга бажыныры, албан органи-зация черлери төртүтүп, улау Ленинниң адын эдилөөн колхоотун төвү таныттымазы-биле чартынын эгелден.

Хоалыг Дуктуг тууду бригада-зынга амык-агы, кызымак куш-ажымы дээр колхоз баштаар черин-ден эркетиг шанааларын каш улаа ап, муракчыларын одурунча кир-ген. Ажыл-агынын аны-бур адыр-ларында амык-агы, ас сеткилдиг, кы-зымак чоруп-биле өг-бүлөнүн хун-дүткенин чаалап алган. Ол ам суур-да кэдээ клубтун аштакчы амык-агы-лаакчы. Култураның одаа—көдө клубтун ишти арыг, бүрүн шим-меделиг. Чылдын-на оон кымыл-беткели, септелгези шынарыг бол-ур. 1962 чылда Ийе көдө Совет-тин депутатына сонгуттурган. Чон-нун бузуренин, илдегэн хандырын, депутат хулаагелениң шынчы бол-уп, бодунуң кылдып болу дег амык-агынын саадаптай башкарып келген. Суур төвүндөн улау ыра-к эвесте Чолураа деп черин чуртка-чыларына ол доктаама келир аал-чы аларган. Көдө Советтин ком-иссияларынын шиптирлерин, күсө-көмө чугаалаачын айтырыгларын сонгукчуларынга таныштырып, олар-нын негедде хомудаларын саада-птай өй-шанаа хандырыңа азы

А. Л. Листков Кая-Хем районун колхозтар аразы-нын тургаш организастаарынын чолочамы болуп амык-агы турар. Ажыл-ишке чүткүлдү ол кижин бодунуң машиназын камыг элелеп, организастаарынын даала-зын эки күсөдип, ыңай-боор чоруп турар. Партиянын ам болуп съездинге чедишкенин ужуражар дээр

эш Листков хүн бүрүнүң амык үлүүн 120—130 хуу күсөдөп келген. Ычанган ол өөрүнчү доктаама чуга-лап ап шыдаан.

ЧУРУКА: А. Л. Листков машиназын хынап тур.

Фото С. Феоктистову.

САЛЫРЫНЫҢ КӨРГҮЗҮГҮЛЕРИ

1965 амык-агы чылдында Улау-Хем районун «УТКА 25 чыл» совхозунуң А-Тургу салыры курунеге план баугаар 160 тонна сүттү, 25,5 тонна дукту, 450 тонна этти сазар тургаш, сүттү 200,9 тонна, дук-ту 27 тонна, этти 451 тоннаы сагган.

Салбыра муракчыларын саны хун бүрү өзүп тур-рар. Анык шары кадрчылары Көмбужан Сычан-оол хонукта бир шарыга онзалтыр 1300 грамм, Кирил Кудер 960 грамм негедде дененин алган. Шойдан Шой кадарын турган ирттериниң диргез денизин ортумаа-биле 54 кг чедирген болгаш бир баптан 3,7 кг дукту кырган. Саянылар Курналы Кымыл бир инекке онзалтыр 1659 кг, Ирина Василь 1450 кг сүттү са-гаш, муракчылар болган.

Эртен чылын чамгы аал ишти турттаар үш, дөрт аал ишти чурттаар бир бажың амык-агы кырген. Ол ышкаш Чам-Тал сүт-бараан фермазында чуртталга бажыныларын капитал септелген кылдыган. Амык үеде төрөр 8 кодан хойларын дөргүдө онзалгашын эгелден. Төрөн 525 хойларын чаш төлүн бүрүн кам-галап алган.

Бө чылдын бирги кварталында курунеге сазар 252 шарыларын семтиларды тургускан. Оларын хонукта негедде денани 630 гр чедип турар. Салбыра 43 к-ж дымнакчыл агрозветеринарлыг өрөдөлгө органи-зациястаттыган.

Тус-тос коданнарда малчынарга коммунистерин болгаш өскө-дээ активтерин быжыткан. Олар чоңун ортузунда аны-бур темаларга тайылбыр массалыг амык-агынын доктаама чорудуп турар.

Бо бүгү-биле чергелештир салбырын амык-агына четтестерин демделгезин чугула. Малчынарын чам-дык кези ам-дээ бажынар-биле хандырттымазын-дан өгөдө чуртап турар. Медицина хандыртмазы ууткелди бээр, база алы-чөм болгаш өскө-дээ хереглел баранары-биле доктаама хандырбайн бээр тавары-ларга бар.

Амык үеде салбырын амык-ишчилери СЭПК-нин ХХП съездинге чедишкенин ужуражар дээр социалист чарышты бүгү-үчастовтарда калбарып тур-рар.

А. АМБАЖИ.

салбыр өргөдөлгө.

